

Meta Košir

Stres pri urgentnih zdravnikih in zadovoljstvo v partnerskem odnosu. Doktorska disertacija. Mentor: Stanko Gerjolj. Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta. 2025. XII, (196), VI str. <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=172746&lang=slv>

Doktorska disertacija z naslovom „Stres pri urgentnih zdravnikih in zadovoljstvo v partnerskem odnosu“, ki jo je oddala Meta Košir, obsega 195 strani znanstvenega besedila ter 6 strani prilog. Gre za izvirno znanstveno delo, kjer tako teoretični del kot empirične raziskave predstavljajo pomemben prispevek k razvoju znanosti in psihoterapevtskih praks.

Da so urgentni zdravniki pogosto izpostavljeni zahtevnim stresnim situacijam, je logično in ne potrebuje posebnih empiričnih potrditev. Za raziskovanje pa so zanimiva vprašanja, kako se urgentni zdravniki na tovrstne okoliščine odzivajo, kako jih integrirajo v svoje življenje ter kako se njihova poklicna doživetja odražajo v partnerskih in družinskih odnosih.

Upoštevač dejstvo, da je bilo v času raziskave v Sloveniji 86 urgentnih zdravnikov, ki so po svojem profilu in vlogi spadali v ciljno populacijo, v raziskavi pa jih je sodelovalo 45, lahko kljub sorazmerno majhnemu vzorcu kvantitativni raziskavi pripišemo zavidljivo relevantnost. Tudi po spolu so se sodelujoči razporedili zelo enakomerno – 22 je bilo zdravnikov, 23 pa zdravnic. So pa ugotovitve kvalitativne raziskave, ki jo je avtorica opravila po fenomenološki metodologiji s pomočjo enajstih polstrukturiranih intervjujev, seveda še bolj zgovorne. Obe metodologiji raziskovanja izpostavljata pomembnost socialne podpore zdravnikom v stresnih situacijah tako pri zakonskih partnerjih oz. partnericah kot tudi pri sodelavcih in sodelavkah. Zlasti kvantitativni pristop izpostavlja, da je nizka socialna podpora nadrejenih in sodelavcev povezana z višjo stopnjo doživljanja stresa. Kvalitativna raziskava pa pomenljivo ugotavlja, da urgentni zdravniki razbremenitev najpogosteje iščejo pri svojih kolegih in kolegicah. Dodatna vrednost fenomenološkega pristopa se kaže tudi v dejstvu, da se ti izsledki z rezultati statistične raziskave ne ujemajo vedno, kar kaže na kompleksnost raziskovanega področja. Poglobljeni polstrukturirani intervjuji so namreč v nekaterih primerih zaznali nianse, ki jih le kvantitativno raziskovanje ne more odkriti. Tako statistične korelacije hipotetično pričakovane neposredne povezave med stresnimi poklicnimi situacijami in konfliktnostmi v partnerskem odnosu ne pokažejo, v okviru kvalitativnih ugotovitev pa je nekajkrat nakazano, kako predvsem utrujenost in močnejša občutljivost, ki sta povezani s poklicno obremenjenostjo, pogosto predstavljata povod za konflikte v partnerskem odnosu. Resda tovrstnih ugotovitev ne moremo posploševati, so pa dragocene za prepoznavanje kompleksnosti in raznolikosti raziskovanega področja.

Na podlagi svojih raziskav avtorica izpostavlja ključni pomen učinkovitega soočanja s stresom za ohranjanje duševnega zdravja, psihofizične stabilnosti ter splošnega občutka življenjskega zadovoljstva. Ob tem izpostavlja, kako pomembna je

takojšnja psihoterapevtska pomoč – brez čakalnih dob. Zato kot aplikativno konkretizacijo raziskovanja predlaga uvedbo supervizijskih skupin in redno udeležbo v njih – to bi lahko predstavljalo učinkovit način za uzaveščanje, prepoznavanje in razreševanje čustvenih stisk, s katerimi se urgentni zdravniki srečujejo. Taka redna podpora lahko po eni strani prepreči strah pred morebitno stigmatizacijo, po drugi strani pa urgentnim zdravnikom in zdravnicam trajno nudi priložnost za razbremenjujoče reflektiranje in psihoterapevtsko spremljanje.

Stanko Gerjolj